

KOGUKONNA KÄSITLUSED, ÜLEMISTE KOGUKOND

Marko Uibu

TÜ ühiskonnateaduste
instituut

Hüper-individualism

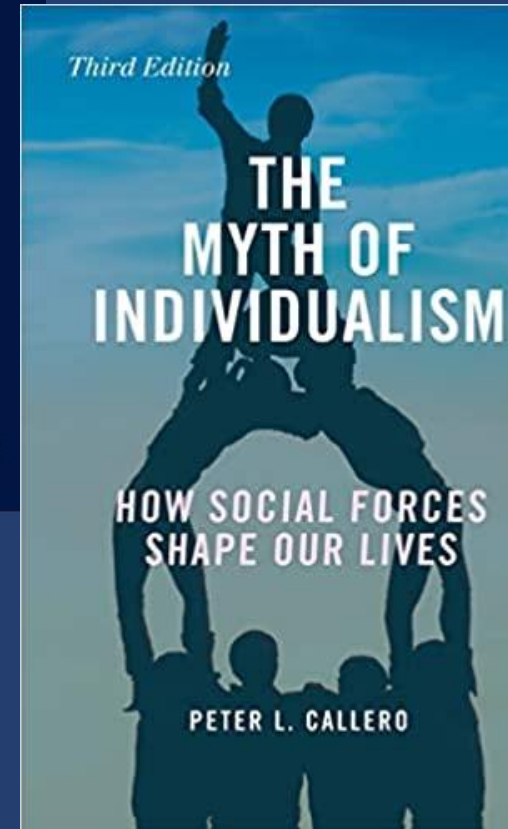
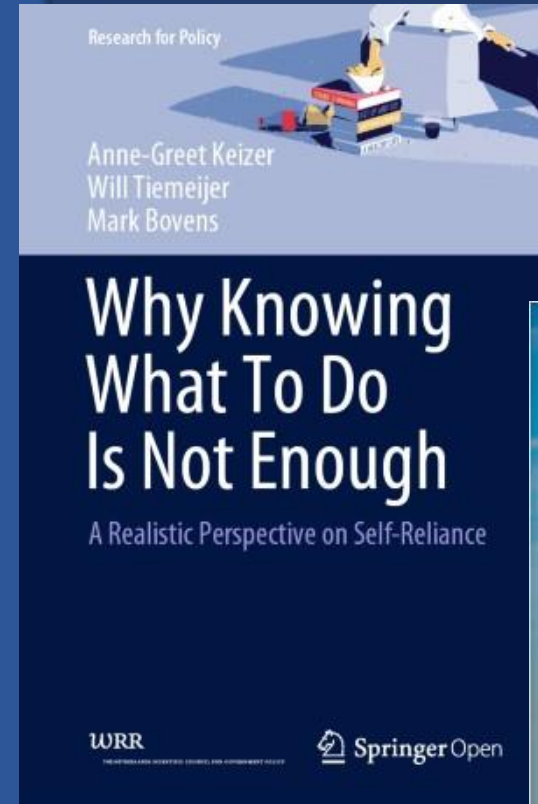
“Mitte keegi ei tunne süsteemi paremini kui mina, mille tõttu ainult mina üksi saan selle parandada.”

“Mul on maailma parim mälu ja kõik teavad seda.”

“Ma tean rohkem taastuenergiast kui ükski teine inimene maailmas.”

“Ma arvan, et mitte keegi ei ole teadnud rohkem maksudest kui mina, võibolla isegi kogu inimkonna ajaloo jooksul... Mitte keegi ei tea maksudest rohkem...”

Indiviidi rolli süsteemne
ülehindamine.

Kui Sa tahad minna kiiresti, siis mine
ükski.

Kui Sa tahad minna kaugele, siis mine
koos teistega.

Kogukonnatunne

Liikmete kuuluvustunne. Tunne, et nad on üksteisele olulised ja et vastastikune pühendumine aitab rahuldada olulisi vajadusi (McMillan, 1996)

Kogukonna dimensioonid

- Tunnetuslik tasand: jagatud identiteet
- Geograafiline, piirkondlik seotus
- Institutsiooni/ taristu olemasolu ja selle tugi
- Eestvedamine, juhtimine: kas ollakse koondunud kellegi ümber
- Organiseeritus: kui hästi on jagatud rollid ja kuidas neid täidetakse
- Jagatud praktikad, käitumisviisid, keel: tehakse või räägitakse asjadest teatud sarnastel viisidel

Kogukonna dimensioonid (2)

- Ühine piiritletav eesmärk (algatused, probleemi lahendamisega tegelevad grupid jne)
- Koos veedetakse piisavalt palju aega
- Osalejate omavahelised head suhted, seotuse tunne
- Vastastikune toetuse vajadus, sõltumine
- Jagatud staatus, positsioon
- Individuaalne huvi ja kasu: eneseteostus ja enesepõhine motivatsioon

RADARi kogukonna dimensiooni mõtestamine

TÜ tiim:

Marko Uibu, Merle Linno, Avo Trumm, ühiskonnateaduste instituudist

Agnes Alajõe ja Andres Soop, kogukondade arendamise õppekava magistrandid

SOTSIAALNE
DIMENSIOON

KOMMUNIKATIIVNE
DIMENSIOON

RUUMILINE
DIMENSIOON

**SOTSIAALNE
DIMENSIOON**

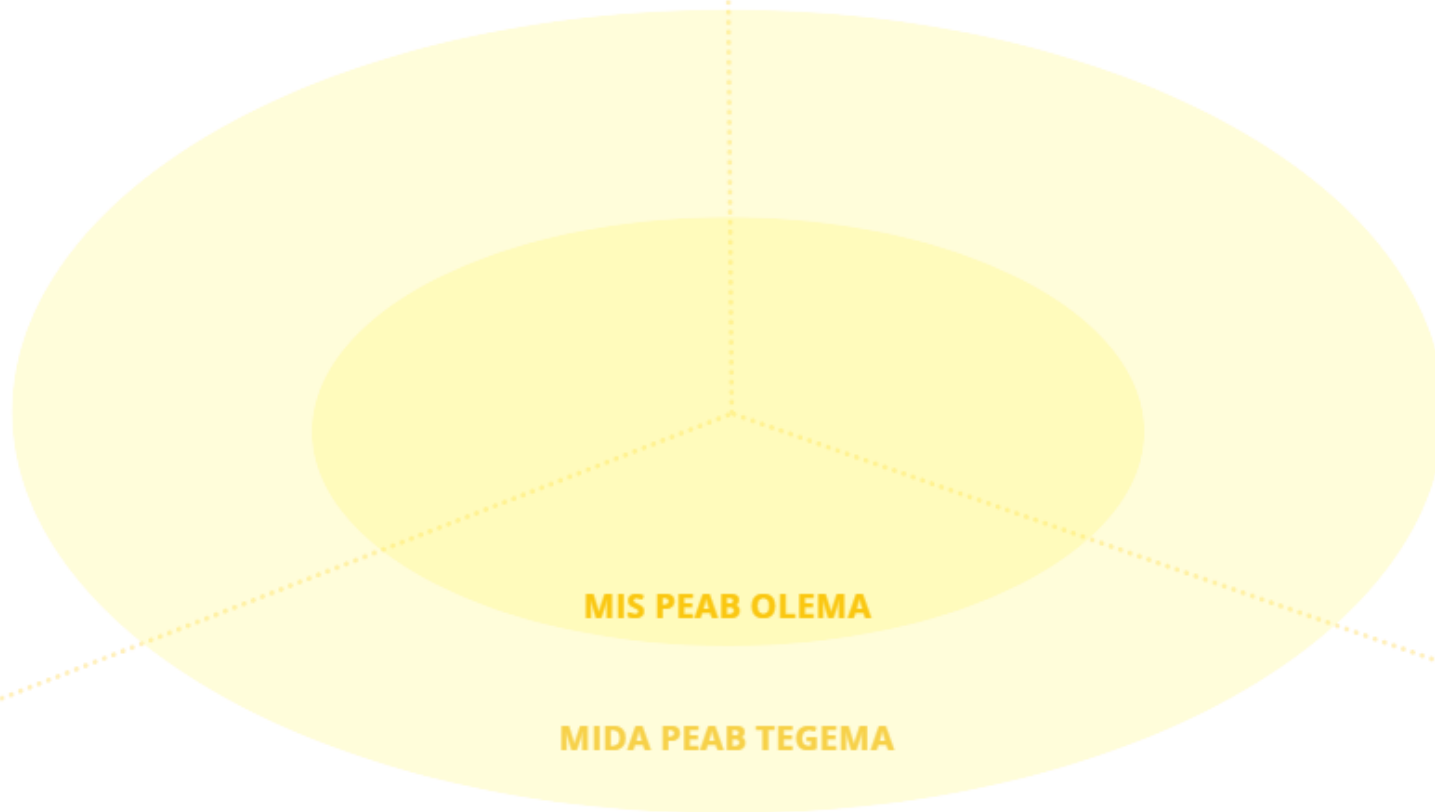
**RUUMILINE
DIMENSIOON**

**KOMMUNIKATIIVNE
DIMENSIOON**

MIS PEAB OLEMA

MIDA PEAB TEGEMA

MIS SAAB TEKKIDA

**SOTSIAALNE
DIMENSIOON**

Sotsiaalne infrastruktuur

Hästitoimivad
suhtluskanalid

Hästi disainitud
(avalik) ruum

MIS PEAB OLEMA

MIDA PEAB TEGEMA

MIS SAAB TEKKIDA

**KOMMUNIKATIIVNE
DIMENSIOON**

**RUUMILINE
DIMENSIOON**

Sotsiaalne infrastruktuur

Keskkond, mis soodustab sotsiaalset suhtlust ja loob tingimused, kus inimesed saavad koos aega veeta. Hõlmab selliseid kohti nagu raamatukogud, pargid ja mänguväljakud, aga ka kõnniteed, kogukonnaaiad ja kohad, mis toetavad füüsilist aktiivsust, mängimist või koosviibimist. (Klinenberg, 2018; Latham & Layton, 2019, 2022)

**SOTSIAALNE
DIMENSIOON**

Kogukondlikud tegevused

Positiivsete suhtlusolukordade soodustamine

Sotsiaalne infrastruktuur

Hästitoimivad
suhtluskanalid

Hästi disainitud
(avalik) ruum

MIS PEAB OLEMA

MIDA PEAB TEGEMA

MIS SAAB TEKKIDA

**KOMMUNIKATIIVNE
DIMENSIOON**

**RUUMILINE
DIMENSIOON**

**SOTSIAALNE
DIMENSIOON**

Kogukondlikud tegevused

Positiivsete suhtlusolukordade soodustamine

Sotsiaalne infrastruktuur

Kaasamine,
koosloome

(Kollektiivne)
täendusloome

Kommunikatsiooni-
juhtimine

Hästitoimivad
suhtluskanalid

Hästi disainitud
(avalik) ruum

MIS PEAB OLEMA

MIDA PEAB TEGEMA

MIS SAAB TEKKIDA

**KOMMUNIKATIIVNE
DIMENSIOON**

**RUUMILINE
DIMENSIOON**

**SOTSIAALNE
DIMENSIOON**

Kogukondlikud tegevused

Positiivsete suhtlusolukordade soodustamine

Sotsiaalne infrastruktuur

(Kollektiivne)
tähendusloome

Kaasamine,
koosloome

Kommunikatsiooni-
juhtimine

Hästitoimivad
suhtluskanalid

Hästi disainitud
(avalik) ruum

MIS PEAB OLEMA

Koha"bränding"

Ruumiloom
(*placemaking*)

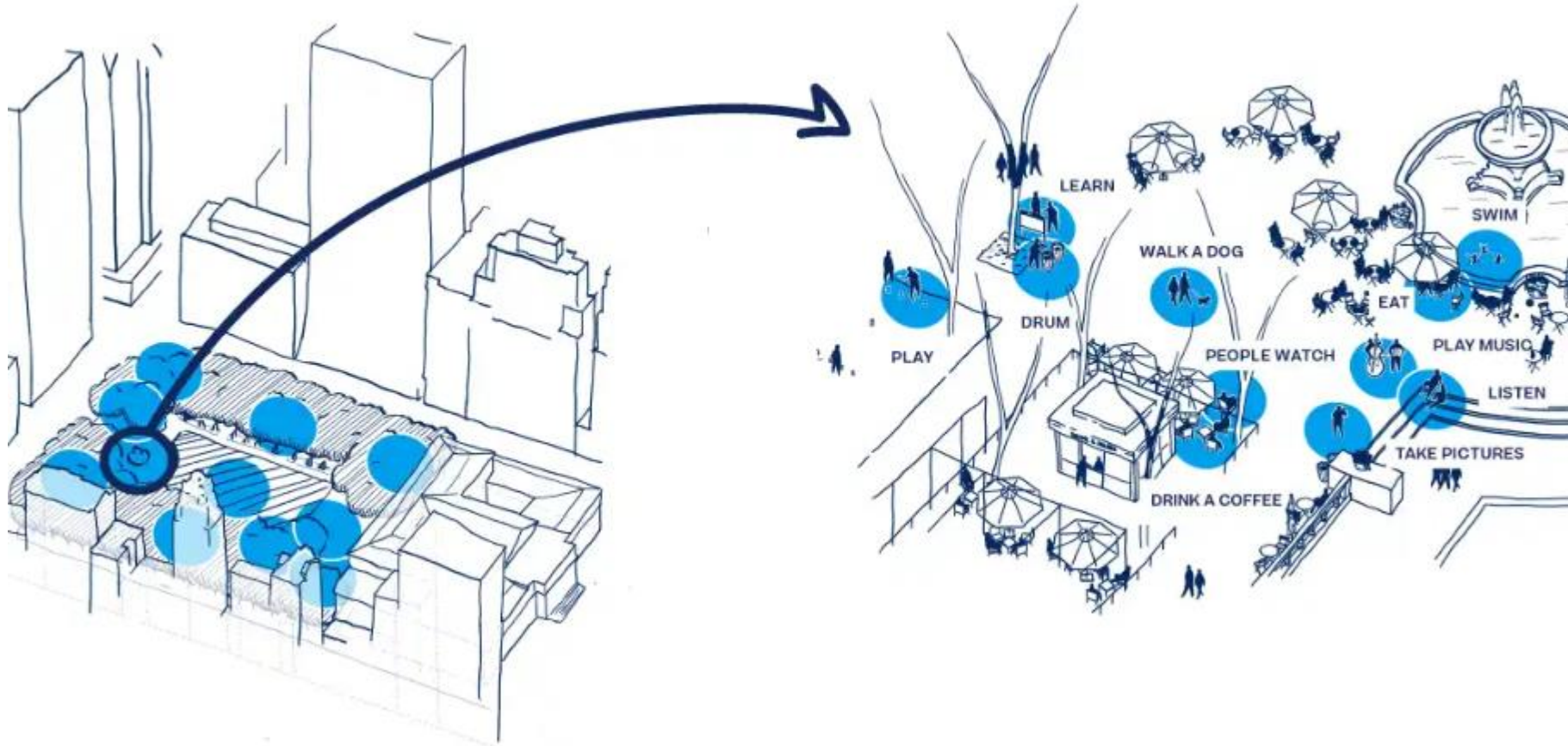
MIDA PEAB TEGEMA

MIS SAAB TEKKIDA

**KOMMUNIKATIIVNE
DIMENSIOON**

**RUUMILINE
DIMENSIOON**

Power of 10+

**SOTSIAALNE
DIMENSIOON**

Kogukondlikud tegevused

Positiivsete suhtlusolukordade soodustamine

Sotsiaalne infrastruktuur

(Kollektiivne)
tähendusloome

Kaasamine,
koosloome

Kommunikatsiooni-
juhtimine

Hästitoimivad
suhtluskanalid

Hästi disainitud
(avalik) ruum

HÄSTITOIMIV AVALIK RUUM

MIS PEAB OLEMA

Koha"bränding"

Ruumiloom
(*placemaking*)

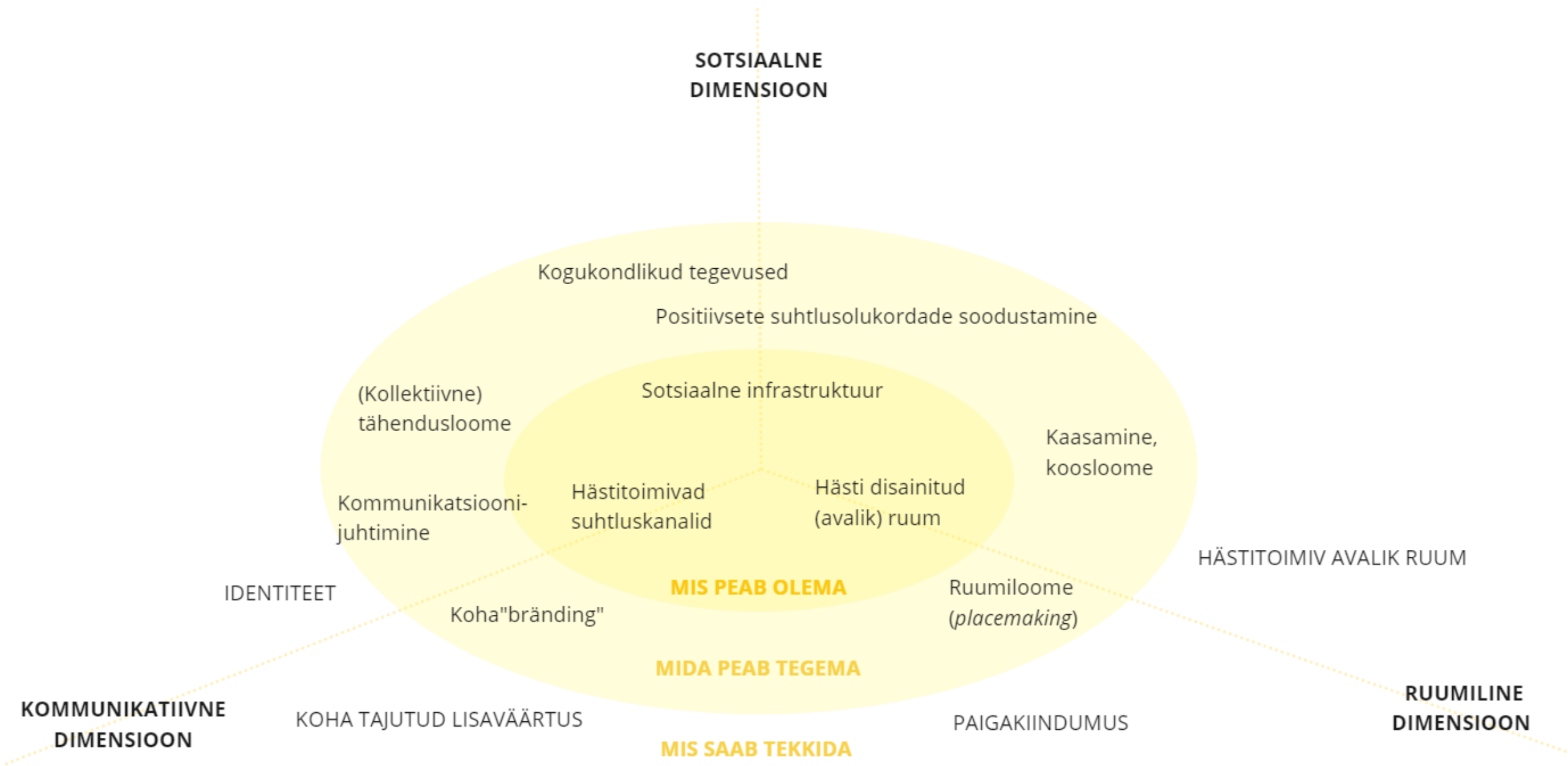
MIDA PEAB TEGEMA

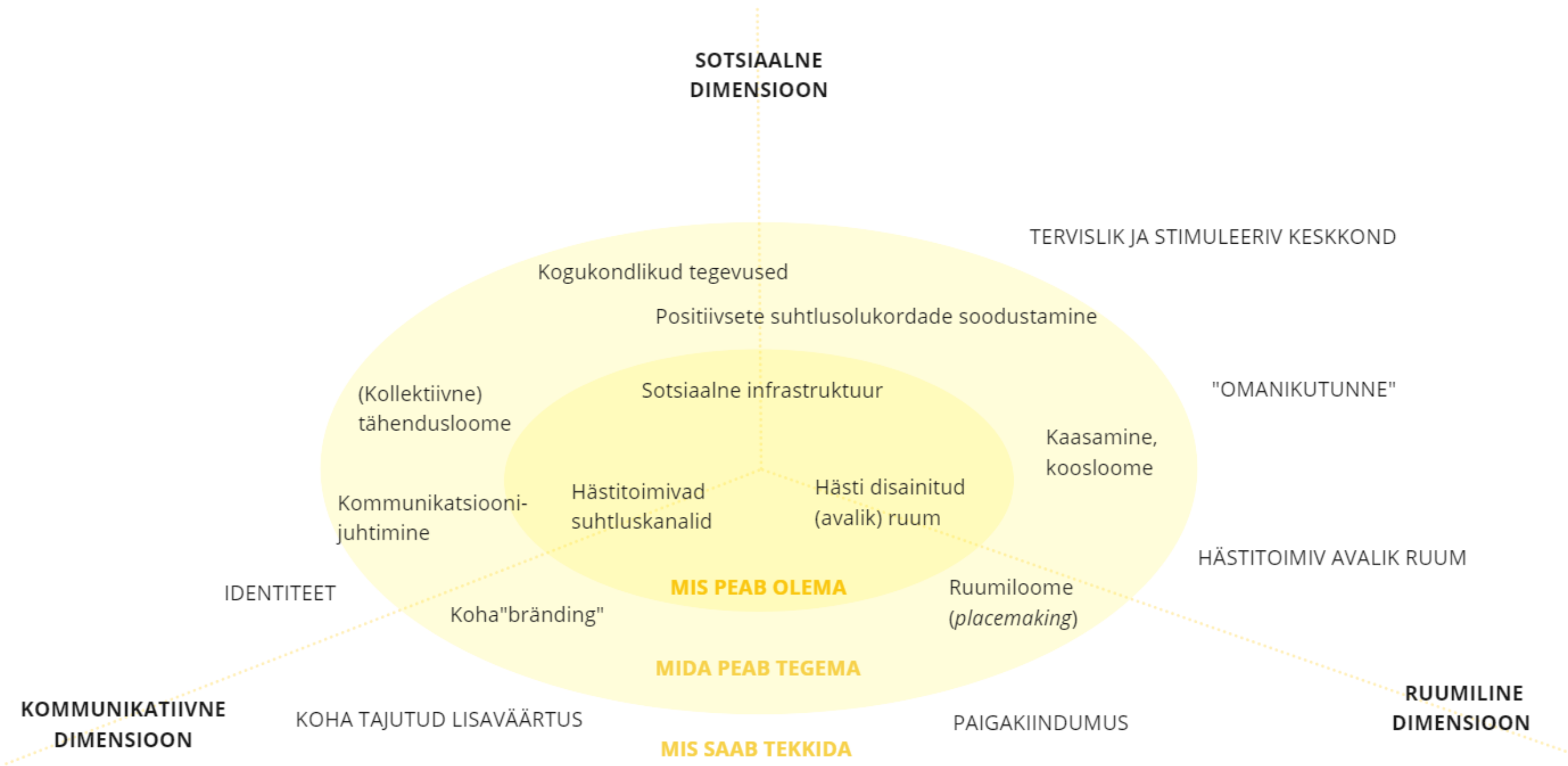
**RUUMILINE
DIMENSIOON**

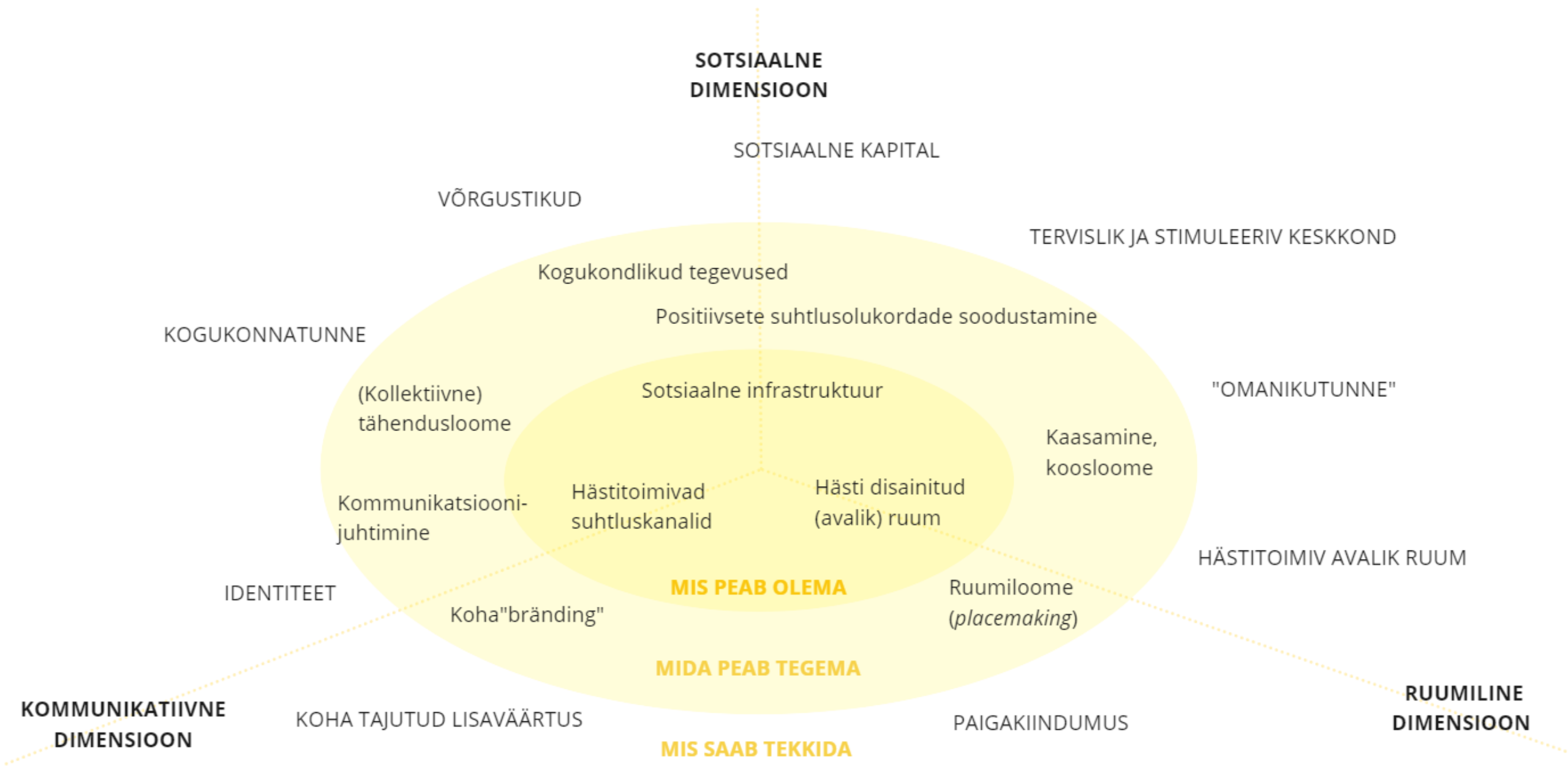
KOHA TAJUTUD LISAVÄÄRTUS

**KOMMUNIKATIIVNE
DIMENSIOON**

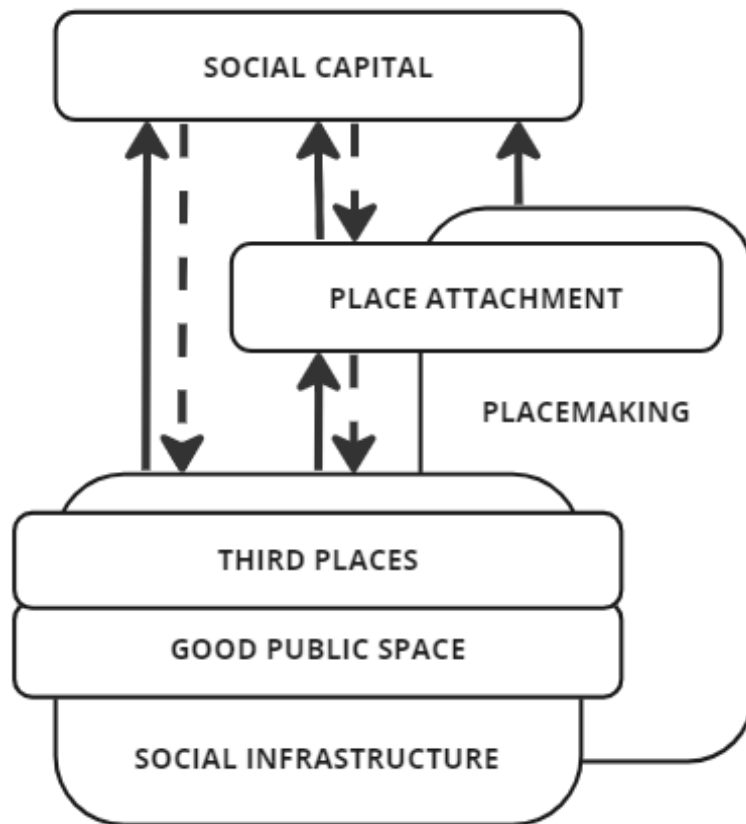
MIS SAAB TEKKIDA

Koha ja sotsiaalsusega seotud mõisted

- Sotsiaalne kapital
- Paigakiindumus
- Kohaloomine
- Kolmandad kohad
- Hea avalik ruum
- Sotsiaalne infrastruktuur

PÕHISOOVITUSED RADARISSE

- Sotsiaalne infrastruktuur kui laiem katus
- Mitmekesine kogukond – avatus + aktiivsus
- Valitsemine tugevalt seotud kogukonnadimensiooniga (kaasav, koosloov, kuuluvustunnet tekitav)
- Mõõtmisel eri tüüpi indikaatoreid (sisend, väljund, tulemus ja mõju), sh väljakutse leida just tulemuse ja mõju kohta
- Kogukonna kohta vähe sissetöötatud indikaatoreid. Sihttasemete väljakutse.

teadlikkus/märkamine - hoolivus - usaldus - koostöö

Teadlikkuse indikaatorküsimused:

- Milliseid ettevõtteid/organisatsioone Ülemistes tead? (klassikaline küsimus mõõdab üldisemat teadlikkust ja tähelepanu pööramist Ülemistele kui linnakule laiemalt kui ainult oma töökoha paiknemise kohale. Teadlikkus on alus kogukonnadimensiooni jaoks).
- VÄIDE: Jälgin Internetis (sh sotsiaalmeedias) linnaku tegemisi
- VÄIDE: Tean inimesi, kes töötavad Ülemiste linnaku teistes ettevõtetes/organisatsioonides

Hoolivuse indikaatorküsimused:

- VÄIDE: Tunnen, et Ülemiste linnakus töötavad „minu inimesed“
- VÄIDE: Linnakus ringi liikudes tervitan vastutulijaid, noogutan, naeratan

Usalduse indikaatorküsimused:

- Kui kaotad Ülemiste linnakus dokumentidega rahakoti, siis kui tõenäoliselt pead, et saad selle puutumatult tagasi (vastusevariandid skaalal)?
- VÄIDE: Tunnen, et võin linnakus töötavaid inimesi üldiselt usaldada

teadlikkus/märkamine - hoolivus - usaldus - koostöö

Koostöö indikaatorküsimused:

- Kas ja millist koostööd teed või näed, et võiksid teha linnaku teiste talentide ja organisatsioonide/ettevõtetega?
- VÄIDE: Tahan kaasa rääkida selles, mis Ülemiste linnakuga toimub (sobib ka valitsemise osasse)

Oluline lisadimensioon on, et kui palju seda kõike väärtustatakse.

- Kas ja millist kasu oled saanud Ülemiste kogukonnategevustest (nt linnaku üritused, võrgustikud, eri organisatsioonide/ettevõtete töötajate omavaheline suhtlus)?
- VÄIDE: Ülemiste kui kogukond on minu jaoks väärtuslik
- VÄIDE: Minu tööandja muudab atraktiivsemaks see, et ta asub just Ülemiste linnakus

Suur tänu!